

PENTATEUHUL

PROIECT RECAPITULATIV

1. Geneza – *cartea începuturilor*
2. Exodul – *cartea ieșirii lui Israel din Egipt*
3. Leviticul – *cartea legilor lui Dumnezeu*
4. Numeri – *cartea numărărilor lui Israel (2 generații)*
5. Deuteronomul – *cartea recapitulării istoriei lui Israel*

Prezentarea oricărei cărți trebuie să cuprindă următoarea schemă:

- autorul,
- data aproximativă,
- destinatarii,
- tema,
- cuvinte-cheie,
- lecții principale,
- personaje principale,
- pasaj-cheie (*verset-cheie*),
- rezumatul cărții.

CETĂȚILE DE SCĂPARE

În Israel, în timpul Vechiului Testament au fost desemnate șase cetăți de scăpare, drept adăpost pentru cei care accidental omorau pe cineva. O asemenea protecție era necesară din pricina „răzbunătorului sângelui”, ruda care considera de datoria ei să-l răpună pe ucigaș. Eligibilitatea refugiului era hotărâtă de un judecător. Pentru proximitate, pe ambele maluri ale râului Iordan erau câte trei astfel de cetăți.

1. Bețer: Aflată în podișul Moabului, Bețer era o cetate împrejmuțată cu ziduri, Bețer, în pustie, în câmpie, la rubeniți (Dt. 4:43).

2. Golan: Aflată în podișul Moabului, Bețer era o cetate împrejmuțată cu ziduri, pe teritoriul lui Ruben (Deut. 4:43).

3. Hebron: Cea mai sudică dintre cele șase cetăți, Hebron se afla la 32 de kilometri sud de Ierusalim. Era cunoscută și sub numele de Chiriath-Arba (Ios. 20:7).

4. Chedeș: Cunoscută și sub numele de Chedeș-Neftali, această cetate era localizată în Galileea, în munții lui Neftali (Ios. 20:7).

5. Ramot: Numită și Ramot-Galaad, Ramot era o cetate importantă, împrejmuțată cu ziduri, pe teritoriul lui Gad. Se afla la o distanță de 40 de kilometri est de Iordan, aproape de granița cu Siria (Dt. 4:43).

6. Sihem: Se afla în munții lui Efraim și este cetatea unde Dumnezeu i S-a arătat lui Avraam când i-a tăcut promisiunea: „Toată țara aceasta o voi da seminței tale” (Gen. 12:6-7).

MUNȚII DIN BIBLIE

În întreaga Scriptură observăm că munții au fost, de regulă, locurile de întâlnire ale lui Dumnezeu cu ai Săi. Dumnezeu i-a dat lui Moise Legea pe vârful muntelui Sinai și Moise a poruncit ca pe vârful muntelui Ebal să fie construit un altar, când israeliții aveau să intre în Țara Promisă. Deși Dumnezeu nu i-a îngăduit lui Moise să intre în țara mult-așteptată, i-a dat totuși voie să o privească de pe muntele Pisga. Dumnezeu Însuși l-a îngropat pe Moise acolo pe munte. Iată o listă a celor mai importanți munți care apar în relatările biblice:

Muntele *Sinai*, astăzi

Mt. Ararat: (în Turcia de astăzi) - muntele pe care s-a oprit arca lui Noe (Gen. 8:4)

Mt. Carmel: locul unde Ilie a triumfat împotriva profeților lui Baal (I Împ. 18:9-42)

Mt. Ebal: - Moise a poruncit să fie construit un altar, după ce evreii aveau să intre în Țara Promisă

Mt. Garizim: locul unde Isus a stat de vorbă cu femeia samariteană, la fântână (In. 4:20)

Mt. Ghilboa: locul unde regele Saul și fiii lui au fost omorâți în lupta cu filistenii (I Cr. 10:1, 8)

Mt. Hermon: lanț muntos ce marca granița nordică a teritoriului cucerit din Canaan (Ios. 11:3, 17)

Mt. Liban: sursa lemnului de cedru pt Templul construit de Solomon în Ierusalim (I Împ. 5:14, 18)

Mt. Măslinilor: locul unde Isus a vorbit despre a doua Sa venire (Mt. 24:3)

Mt. Pisga: muntele de pe care Moise a privit teritoriul Țării Promise

Mt. Sinai: Sinai sau Horeb (aproape de Egipt) - locul unde Moise a primit Legea (Ex. 19:2-25)

IMNURI ȘI CÂNTECE

Primul cântec redat în Scriptură este Cântarea lui Moise (Ex. 15). Acest imn a fost cântat de popor pentru a celebra izbăvirea miraculoasă pe care Dumnezeu a dat-o evreilor scăpându-i de armata egiptenilor, pe malul Mării Roșii (Ex. 14:3-30). Moise l-a cântat din nou chiar înainte să moară.

Personaj	Descriere	Referința biblică
Israelii	Cântat de popor în timp ce săpa fântâni în deșert	Numeri 21:14-18
Moise	Cântec de laudă pentru Dumnezeu, cântat de Moise chiar înainte de a muri	Deuteronom 32:1-44
Debora și Barac	Cântec victorios, cântat după ce israeliții i-au înfrânt pe cananiți	Judec. 5: 1-31
Femei evreice	Cântec care celebra înfrângerea lui Goliat de către David	1 Samuel 18:6,7
Cântăreți leviți	Cântec de laudă pentru dedicarea Templului din Ierusalim	2 Cron. 5:12-14
Cântăreți leviți	Cântec de laudă sub forma unui marș, cântat când armata israelită se pregătea de luptă	2 Cron. 20:20-23
Cântăreți leviți	Cântec pentru rededicarea Templului , în timpul domniei lui Ezechia	2 Cron. 29:25-30